

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ І ПСИХОЛОГІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
НАУКОВА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «Соборність» (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

**Релігія, релігійність,
філософія та гуманітаристика
у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти**

Збірник наукових праць

*(за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
від 25 – 27 грудня 2012 року)*

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ –
Баку – Ніш – Зелена Гура
2012 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ І ПСИХОЛОГІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ТЕОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
КАФЕДРА ЕСТЕТИКИ, ЕТИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

**"Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика
у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти"**

Частина I

Збірник наукових праць
(за матеріалами V Міжнародної
науково-практичної конференції
від 25-27 грудня 2012 року)

За загальною редакцією к.філос.н. Журби М.А.

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ – Баку – Ніш

2012

УДК 3(045)
ББК 60Я43
Ф 56

*Рекомендовано до друку Вченою радою
(Хідноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 4 від 27 грудня 2012 р.)*

Редакційна колегія

Гужва О.П., доктор філософських наук, професор УкрФЯЗП (Україна)
Гусейнов Санит Яхья оглы, доктор філософських наук, професор ІФСП (Азербайджан)
Журба М.А., кандидат філософських наук, ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна) (керівник)
Захарків М.Р., кандидат історичних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ільченко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ісаєв В.Д., доктор філософських наук, професор СХУ ім. В. Даля (Україна)
Йованович Предраг, професор Університета м. Ніш (Сербія)
Касьянова В.О., кандидат економічних наук, доцент ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Коренюгіна Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент ПФДПФУ ННП (Росія)
Кузьміченко І.О., старший викладач ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Лугуценко Т.В., кандидат філософських наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Павлов С.В., кандидат географічних наук, доцент ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Проценко В.О., кандидат історичних наук, доцент ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Поліщук О.П., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Сапенко Роман, доктор габлітований, професор Зеленогурського університету (Польща)
Устименко-Косоріч О.А., кандидат мистецтвознавства ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ухов О.С., кандидат філософських наук, доцент ІХТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Щербанова Л.І., доктор соціологічних наук, професор ПФДПФУ ННП (Росія)

Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. наукових праць / за заг. ред. к.філос.н. Журби М.А. – Частина І. – Луганськ: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2012. – 304 с.

Збірник містить матеріали учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти». У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)
ББК 60Я43

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

© ІХТ СХУ ім. В. Даля, 2012
© Колектив авторів, 2012

КЛИМОВА О.І., ПОЛЩУК О.П. _____ 251

Сприйняття природи як уособлення образу вічної жіночості у контексті сталого розвитку суспільства: етико-культурологічний дискурс

МУДРАК В.І., ПРИЙМАК О.Г. _____ 253

Вплив дисциплін гуманітарного циклу в ВНЗ на формування у студентів національної свідомості, духовності і культури в умовах сучасного інформаційного суспільства

ПАВЛОВ С.В. _____ 258

Релігійно-географічна сфера

САВИЧ А.В., ЧЕРНОВОЛ Л.И. _____ 264

Роль историко-экологической среды в формировании информационной культуры инженера в современном социуме

СОБОЛЕВА А.А. _____ 267

Жизнетворчество как выход из паттернов «спящих» людей

ШУЛИКА М.В. _____ 270

Духовність народної іграшки у культурі дитинства: традиціонізм і сучасність

Віртуальна реальність: онтологічні, антропологічні та метафізичні аспекти

ЛУГУЦЕНКО Т.В. _____ 274

Информационное общество – новый тип организации культурного пространства человека

МАЛОВИЦЬКА Л.Ф., КОНДРАТЮК М.А., КУЗЬМЕНКО І.А., ЯНОВСЬКА К.О. _____ 277

Арт-технології 3D як ознака сучасності: ігри-містифікації Homo virtualis

МАЛОВИЦЬКА Л.Ф., ЛИСЕЦЬКА Ю.В. _____ 280

Віртуальні музеї у культурі постінформаційного суспільства: гносеологічний та аксіологічний аспекти

МАЛЮВИЦЬКА Л.Ф., БЕЗВЕРХА О.Д., КУЗЬМЕНКО О.А. _____ 283

Віртуальна мегацерква high-tech у онлайн-просторі: морально-етичні імперативи нової глобальної релігії

ФАНДЄЄВА Г.К. _____ 287

Феномен віртуальної реальності: загальна характеристика

ЩЕЛУПАХІНА К.М. _____ 290

Філософсько-антропологічні проблеми віртуального простору: форми та стилі інтерактивної взаємодії як чинники творення «нової» ідентичності

способствуют формированию информационной культуры общества и индивидуальной информационной культуры.

Литература

1. Гирич В.Л., Чуприна В.Н. Глобальное информационное пространство и проблема доступа к мировым информационным ресурсам / В.Л.Гирич, В.Н.Чуприна // Режим доступа: <http://www.rsl.ni/upload/mba/2007/05.pdf>.
2. Жилкин В.В. К вопросу понимания сущности термина «информационное пространство» / В.В.Жилкин // Режим доступа: <http://www.gosanalik.ru/>.
3. Каткова М.В. Понятие «информационное пространство» и современной социальной философии / М.В.Каткова // Известия Саратовского университета. Новая серия. – 2008. – Вып. 2. – С.23 – 26. – (Серия: Философия. Психология. Педагогика).
4. Маклюэн, М. Галактика Гуттенберга. Становление человека печатающего / М. Маклюэн. – М.: Академический Проект, 2005. – 496 с.
5. Масуда, Й. Информационное общество как постиндустриальное общество /Й. Масуда. – М.:REFL-book – 1997. – 231с.
6. Тоффлер Э. Шок будущего: пер. с англ. / Э. Тоффлер. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2002. – С.106.
7. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Ф. Уэбстер. – М.: Аспект Пресс, 2004. – С. 43 – 45.
8. Roszak, Theodore The Cult of Information: The Folklore of Computers and the True Art of Thinking / Roszak. – Cambridge: Litterworth, 1986. – P. 11.
9. Shanon, Claude and Weaver, Warren the Mathematical Theory of Communication / Shanon. – Urbana, IL: University of IUinois Press, 1964. – P. 13.

Маловицька Л.Ф.,

*старший викладач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва
Житомирського державного університету ім. Івана Франка,*

Кондратюк М.А., Кузьменко І.А., Яновська К.О.,

*студенти ІСН іноземної філології Житомирського державного
університету ім. Івана Франка*

Україна, м. Житомир

Арт-технології 3D як ознака сучасності: ігри-містифікації Homo virtiialis

Розробка моделей нового бачення світу, пов'язаного з феноменом віртуальності, численні спроби осмислити цей феномен із філософських позицій та створення віртуалістики є відповіддю на виклики сучасного суспільства. З огляду на зміни, що відбуваються у зв'язку зі становленням

інформаційного суспільства та його поступовою віртуалізацією, доцільно говорити про появу нового типу особистості – людини віртуальної (Homo virtualis).

Відповідно до поглядів М. Носова, «віртуальна людина – сума всіх віртуальних реальностей особистості» [1]. Однак Homo virtualis – це людина, що створює множинні віртуальні реальності, численні самообрази, людина, яка піддалась спокусі. Віртуальній людині притаманні такі риси: конфігуративна ідентичність, втрата тілесності, зміна статусу, відчуження як дистанціювання від реальних соціальних ролей. Віртуальна людина демонструє не своє життя і не своє «я», а копію, оригіналу якої немає в реальному житті – це вигідний, привабливий в даній ситуації образ, імідж, картинка. Привабливість віртуального світу полягає у тому, що можливим стає заміщення тих соціальних ролей та функцій, які людина виконує насправді; у псевдореальності можна реалізувати бажання, нездійсненні в об'єктивній реальності. Цікавою є теорія ідентичності Дж. Батлера. Джудіт Батлер [2] висуває теорію перформативної суб'єктивності, згідно з якою ідентичність не має певного аутентичного стійкого ядра, а ми маємо справу з перформативною репрезентацією – уявленням про себе в даний момент. Віртуальна людина, ідентифікуючи себе, усвідомлює себе «тут і зараз», тобто тією особистістю (образом), якою вона є ситуативно, – залежно від простору і реальності, в якій перебуває. Людина створює не тільки власну, актуальну в даний момент ідентичність, але і певний «віртуальний» архів, наповнений створеними нею образами.

У сучасному світі прикладом відображення віртуальної реальності в об'єктивній дійсності є тривимірне мистецтво. 3D графіка – один з різновидів постмодерного мистецтва. Динаміка постмодернізму зводиться до того, щоб дати якісно новий підхід до визначення природи філософії та її ролі в житті суспільства, виявити історію духу філософії. Постмодернізм – це пошук нових форм відношень між людиною і світом, нових цінностей та нових критеріїв. Постмодернізм несе в собі не лише проблему вичерпності попереднього типу свідомості, а отже і культурну, яка існувала протягом десятків століть, але й проблему пошуку того, що буде далі, пошуку нових принципів майбутньої культури.

Таким чином, постмодерністська ситуація вносить новий досвід бачення й оперування своїми та чужими культурними цінностями, стимулює інтеграцію різних культур й сприяє створенню цілісного бачення світу та формує єдину систему комунікацій різних культур людства.

Згідно думки Дж. Батлера, головними факторами, які відіграли значну роль у появі тривимірного мистецтва у ХХ століття, є: високий ступінь відчуження, яке поглинає найсильніші одиничні імпульси у намаганні його подолати, аж до інтервенції у місто; високий статус індивідуального самовираження як значна культурна цінність у значенні подолання

відчуження у творчості; агресивний вплив реклами та засобів масової інформації, що створює значну кількість людей інтуїтивно компетентних у плані оцінки та створення образів, текстів, повідомлень для масового сприйняття.

Тривимірна графіка – сукупність прийомів та інструментів, призначених для зображення об'ємних об'єктів. Тривимірна графіка зазвичай має справу з віртуальним, уявним тривимірним простором, який відображається на плоскій, двомірній поверхні аркуша паперу або асфальту, стіни і т.д. Необхідно підкреслити існуючі переваги тривимірної графіки на пам'ять та свідомість людини. Як показують дослідження, використання тривимірної графіки має позитивний результат та потенціал, проте вони потребують подальшого дослідження для виявлення її можливого використання в освіті.

Мистецтво пізнання має принцип візуалізації та принцип асоціації, тобто інформація є відображенням навколишнього світу. Існує багато сфер людської діяльності, які тяжіють до тривимірного контексту. Експерименти, дизайн та наочність використовували тривимірну графіку впродовж десятиліть. Цікаво те, що колись 3D графіці вважалося проявом вандалізму, а тепер це – визнаний вид мистецтва. Нещодавно у Паттайя (Таїланд) відкрився перший 3D музей сучасного мистецтва. «ART IN PARADISE» («Мистецтво в раю») – саме таку назву отримав музей. Як заявляють організатори, музей створений для шанувальників образотворчого мистецтва та фотографії, а 3D техніка спеціально обрана для найкращого візуального сприйняття представлених експозицій. Музей «ART IN PARADISE» є не тільки першим в Таїланді, але і найбільшою спорудою подібного роду в світі – десять залів розташувалися на території в 5800 квадратних метрів! Кожен зал має свою тематику, що дозволяє відвідувачам зробити не тільки чудові фотографії на пам'ять, але й не залишитися байдужими до незвичних творів мистецтва.

Таким чином, сучасне 3D мистецтво має суто філософське підґрунтя, оскільки передбачає тенденцію до відчуження сучасної людини від реальності й прагнення створити власний особливий світ, який має існувати у її свідомості за законами Homo virtualis – людини віртуальної. 3D мистецтво здатне візуалізувати найнеймовірніші ілюзорно-фантастичні уявлення свідомості, «схопити» й «зупинити» в часі рухливі сполохи незвичайних ідей, надихаючись красою фіксованих миттєвостей оригінальних думок й неочікуваними гранями звичних образів: відображені на площині у двовимірно-викривлених формах, на очах глядачів віртуально-театралізованого дійства вони «виростають» і збільшуються, набуваючи об'ємного, тривимірного вигляду. Так, реальність сприймається Homo virtualis як багатовимірною, варіантною, сценарною, тому людина віртуальна виступає у ролі гравця-маніпулятора,

творця-містифікатора, актора, здатного перетворювати світ за власними уявленнями, проектами, – з метою особистісного самоутвердження у статусі Homo creator – людини-творця, який завжди був найбільш притаманний її духовній природі.

Література

1. Носов А. Виртуальная психология / Н. А. Носов – М.: Аграф, 2000. – 432 с.
2. Батлер Дж. Психика власти: теории субъекции / Джудит Батлер. – Харьков: ХЦІИ; СПб.: Алетейя, 2002. – 159 с.
3. Бауман З. Индивидуализированное общество / Зигмунт Бауман [ред. пер. сангл. В. Л. Иноземцев]. – М.: Логос, 2002. – 326 с.
4. Емелин В. А. Информационные технологии в контексте постмодернистской философии: дис. кандидата философских наук: 09.00.11. В. А. Емелин. – М.: МГПУ, 1999. – 237 с.
5. Иванов В. В. Избранные труды по семиотике и истории культуры. – Т. 1–II. – М.: Языки русской культуры, 1998-2000. – 462 с.
6. Марійко С. В. Людина віртуальна: у пошуках ідентичності [WWW document] URL: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2009_25/Gileya25/F8_doc.pdf (7 лютого 2010 р.)
7. Постмодернизм и культура. – М., 1991. – 64 с.

Маловицька Л.Ф.,

*старший викладач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва
Житомирського державного університету ім. Івана Франка,*

Лисецька Ю.В.,

*студентка ІНІ іноземної філології Житомирського державного
університету ім. Івана Франка*

Україна, м. Житомир

Віртуальні музеї у культурі постінформаційного суспільства: гносеологічний та аксіологічний аспекти

Музеї є великими сховищами загальнолюдських цінностей культури. Храмами Муз називали давні греки зібрання рідкісних наукових та мистецьких предметів. З XIX століття основними напрямками музейної діяльності є культурно-освітня та науково-дослідна діяльність, а у наш час додається ще й педагогічна робота. Включення у образно-чуттєвий світ музейного простору дозволяє розглядати музей як особливу навчальну інституцію, в якій людина набуває навичок спілкування з минулим